

Вибрати екскурсійні об'єкти в рамках одного вікенду – непросте завдання. Вирішити це завдання нам допомогли літературні джерела і думка педагогів, учнів та їх батьків нашого закладу освіти.

Застосовані знання з історії рідного міста сприяють формуванню позитивного погляду на розвиток Харкова, вихованню активної громадянської позиції у школярів.

В ході проекту ми склали туристичний тур по найцікавішим місцям нашого міста, які варто побачити. Як результат проекту був підготовлений буклет з екскурсійним туром вихідного дня українською, російською та англійською мовами, що дає можливість користуватися ним широкому колу гостей нашого міста. Для реалізації проекту створений буклет був переданий ведучому туроператору України «Навігатор Україна».

У висновку хочеться додати, що образ нашого рідного міста не можна осягнути з першого погляду або враження – Харків потрібно пізнавати поступово, щоб потім також поступово полюбити його.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Багалій Д. І. Історія Слобідської України. – Харків : Дельта, 1993. – 256 с.
2. В городе. Харьков № 2. «Харьков туристический. 100 мест, которые нужно увидеть». – Київ : ООО «Триада-принт», 2011. – 97 с.
3. Дьяченко М. Т., Розин С. О., Рябко В. І. Харків. Місця історичних подій, пам'ятники і заклади культури, видатні діячі. – Харківське обласне видавництво, 1957. – 344 с.
4. Лейбфрейд А. Ю., Полякова Ю. Ю. Харьков. От крепости до столицы: Заметки о старом городе. – Харьков: Фолио, 2001. – 335 с.
5. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. Т. 4. – Київ : Будівельник, 1986. – 375 с.
6. Чем заняться в парке. [Електронний ресурс] – [Х.], 2018. – Режим доступу: <http://centralpark.kh.ua/chem—zanyatsya—v—parke.html>
7. О нас. [Електронний ресурс] – [Х.], 2018. – Режим доступу: <http://nemo.kh.ua/content/o—nas/>

Древаль І. В., д-р арх., доц.,
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова, Україна*

БЕЗБАР'ЄРНА АРХІТЕКТУРА В СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОГО ЛАНДШАФТУ СУЧАСНОГО МІСТА

Сьогодні значна частина населення Землі (більше 50%) проживає в містах і саме міське середовище значною мірою визначає якість життя та поведінку городянина. Зміна ролі і місця людини у сучасному світі закономірно веде до перегляду існуючих підходів до архітектурно-містобудівної організації місця його існування і, закономірно, до зміни культурного ландшафту. Культурний ландшафт сучасного міста – це не тільки середовище життєдіяльності, а своєрідний засіб її формування, стуктурування.

Важливим інструментом такого структурування сьогодні є ідеологія гуманізації. Важливість процесів гуманізації підкреслюється на багатьох громадських форумах. Так, напередодні всесвітнього архітектурного фестивалю Хабітат-III був підготовлений документ під назвою «Місто, яке нам потрібне», в якому наголошувалось, що рушійною силою розвитку міста повинна стати концепція справедливості. Для цього необхідно, виділення достатніх громадських просторів і ділянок для забудови з хорошим забезпеченням їх фізичної і фінансової доступності для усіх громадян в контексті виконання принципу «права на місто».

Позитивний процес гуманізації міського середовища є закономірним та об'єктивним переходом від концепції утилітарного функціоналізму до ідеології гуманізму в архітектурно-містобудівній сфері діяльності. Одним із її векторів є створення безбар'єрного міського середовища для маломобільних груп населення. Кожна соціальна група в демократичному суспільстві має право знайти у ньому своє місце, реалізовувати свої потреби, в тому числі в «освоєнні» культурного ландшафту сучасного міста, що формується, в тому числі, такими об'єктами як театри, музеї, виставкові, концертні зали тощо.

Можна стверджувати, що нині в Україні відбувається еволюційно-поступальний процес науково-практичного рішення завдань створення безбар'єрного простору. Найбільші успіхи були досягнуті в сфері перетворення середовища громадських і житлових будівель, потім особливу актуальність набули завдання вдосконалення відкритих міських просторів громадського використання, але це – лише фрагменти матеріально-просторового середовища міста. Зрозуміло, що така практика фрагментарного підходу до гуманізації міського простору не задовольняє потребам маломобільних груп населення. Тому актуалізується завдання створення безбар'єрних просторів не лише в окремих локаціях життєдіяльності людини, але й усього міста. Містобудівний погляд на гуманізацію міського середовища припускає її розгляд як *безперервної матеріально-просторової цілісності*, що забезпечує потреби (фізичні і духовні) кожної з соціальних груп в процесі життєдіяльності.

У сфері містобудування гуманістичний аспект ще не отримав достатнього віддзеркалення в нормативних документах. Ця обставина є додатковим стимулом для проведення наукових досліджень в цьому напрямі. Місто повинно «розгортати» свій простір для реалізації різноманітних форм активності усіх верств населення. Доступність культурних благ для усіх мешканців та гостей міста є складовою формування його привабливого іміджу.

Цікавим практичним прикладом позитивної зміни культурного ландшафту міста Харкова є адаптація вул. Сумської для маломобільних груп населення. Його основою стала науково-практична робота із створення спеціального цілісного, безперервного маршруту, який забезпечував комфортне і безпечно пересування маломобільного контингенту жителів міста Харкова від місця проживання (квартири) до об'єктів громадського обслуговування та просторів соціальних комунікацій. Спираючись на результати аналізу наукового і практичного досвіду формування безбар'єрного архітектурного

середовища, було розроблено методику формування маршруту як засіб адаптації архітектурно-містобудівного середовища, що склалося, для маломобільних груп населення (рис. 1).

Таким чином, розширення уявлень про гуманне середовище в архітектурно-містобудівній сфері сприяє переходу від орієнтації на анонімного масового споживача, до індивідуальних рішень, які враховують потреби різних соціальних груп, і закономірній зміні культурного ландшафту міста.

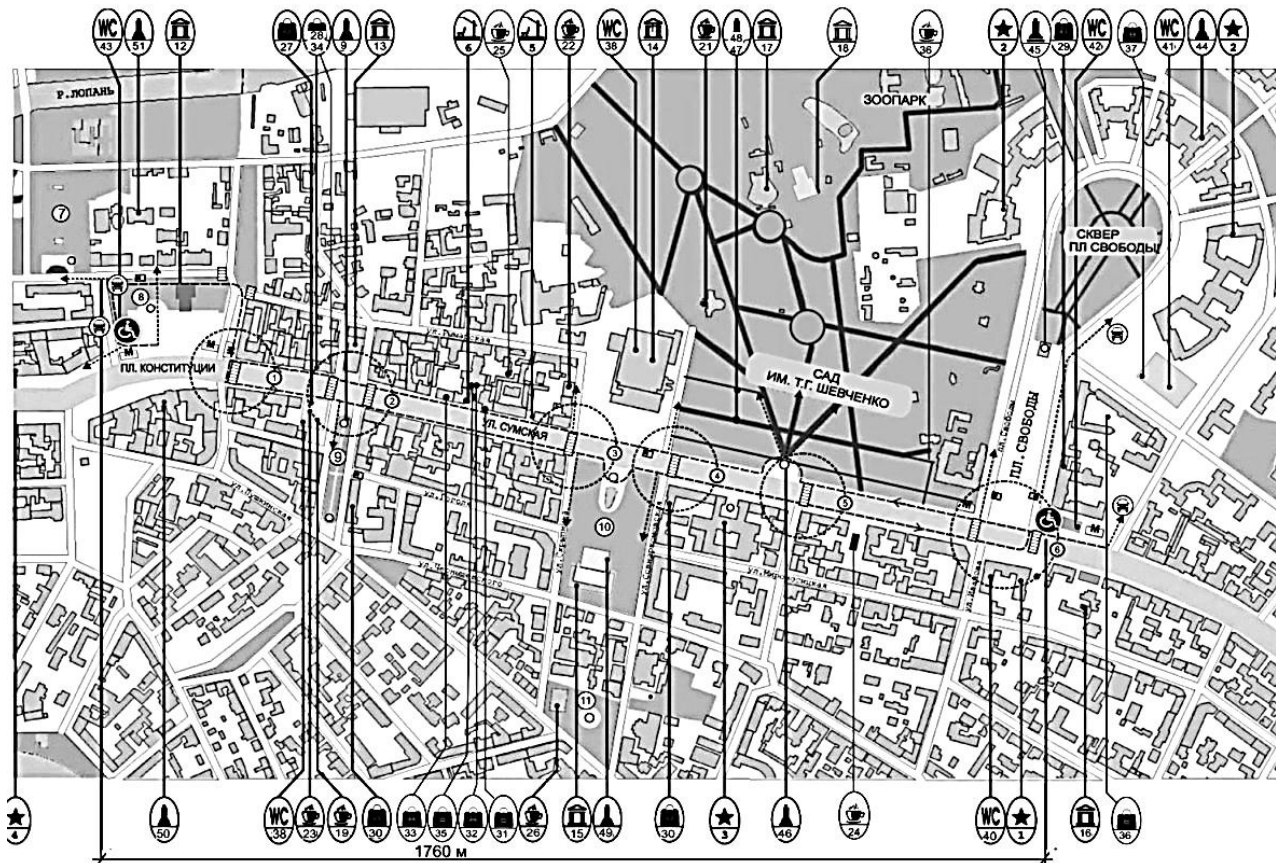

Рис. 1. Перша черга пішохідного маршруту для маломобільних груп населення вздовж вул. Сумської, що забезпечує зв'язність з «доступними» об'єктами громадського обслуговування